

Szociális szövetkezeteket érintő jogszabályváltozás

2017. Március 17. 09:11

2016. decemberben felhívtuk a figyelmet egy, a szociális szövetkezeteket érintő jogszabályváltozásra, mely alapjaiban megváltoztatja a szövetkezet működését, akár annak megszűnéséhez is vezethet. Sajnos az érintett döntéshozók nem vették figyelembe a tagszervezeteink és szövetségünk által megküldött véleményeket, így a Nemzetgazdasági Minisztérium által kezdeményezett Egyes Foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2016. évi CXLV. jogszabály 2017. január 1-től hatálybalépett. A módosítás valamennyi, szociális szövetkezetet érint.

A változások:

- A szociális szövetkezetnek a nevében viselnie kell a fő tevékenységére utaló megjelölést, és továbbra is a „szociális szövetkezet” megnevezést,
- Kötelezővé válik egy helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulásának, vagy törvényben szabályozott karitatív szervezetnek a tagsága
- Szigorodtak a tagi munkavégzésre (sui generis) irányuló jogviszony létesítésére és alkalmazására vonatkozó szabályok. 2017.01.01-től csak azzal létesíthető tagi munkavégzésre irányuló jogviszony, aki legalább három hónapja nyilvántartott álláskereső, vagy aki legalább három hónapja közfoglalkoztatási jogviszonyban áll
- A szociális szövetkezet tagja tagi munkavégzés (sui generis) keretében más munkáltatónál nem végezhet munkát, a szövetkezete a tagi munkavégzésen kívül más munkavégzésre irányuló jogviszonyban nem foglalkoztathatja.

2017.01.01-től az új szövetkezetek esetében már a módosítottak szerint kell megalakulniuk, a korábban bejegyzettek esetében 2018. 01.01-ig kell megfelelni a törvényi változásnak.

Véleményünk szerint a törvénymódosítás elhibázott és átgondolatlan, éppen a jól működő, a szociális szövetkezeti alapelvek mentén tevékenykedő szervezeteket lehetetleníti el, akár a megszűnésükhöz is vezethet. A törvény hatálybalépése óta vártuk, hogy a szövetkezetek működését befolyásoló további jogszabályváltozás történik, ami segítséget jelenthet a szervezeti átalakítását is igénylő döntésben, de ez a mai napig nem történt meg, ezért szövetségünk néhány információval szeretne ebben segíteni.

Javaslatok, megjegyzés:

- A jogszabályváltozás azokra a szociális szövetkezetekre is vonatkozik, amelyben már van önkormányzat, vagy karitatív szervezet. Esetükben meg kell vizsgálni, hogy a nevében van-e utalás a főtevékenységre. Ha nincs Alapszabály módosítást kell kezdeményezni. Főtevékenységre utalás az is, ha termelő vagy szolgáltató megnevezés szerepel a névösszetételben.
- Egy önkormányzat, karitatív szervezet több szociális szövetkezetben is lehet tag, egyenlőre erre vonatkozóan nincs szabályozás.
- Önkormányzati tagság esetében minden esetben szükséges testületi határozat a tagbelépésről.

- Amennyiben a szövetkezet nevében szerepel a település neve, a testületi határozatok a névhasználatra is ki kell terjednie.
- Azok a már bejegyzett szociális szövetkezetek, amelyek nem tudnak, vagy nem akarnak önkormányzatot, karitatív szervezetet bevonni tagnak, választhatnak, hogy megszűnnek, vagy átalakulnak, esetleg egyesülenek egy másik, az új feltételeknek megfelelő szociális szövetkezettel. Megszűnést és az átalakulást az Alapszabály tartalmazza. A Ptk. értelmében átalakulni Kft, vagy Rt-vé lehet, civil szervezetté nem, még a közhasznú szociális szövetkezetek esetében sem. Közhasznú szövetkezetek esetében ajánljuk a nonprofit kft jogi formát. Kilépő tagok vagyoni hozzájárulásának kifizetését szintén a szövetkezet alapszabálya tartalmazza.
- Átalakulás csak akkor kezdeményezhető, ha a szövetkezet tagjainak 10%-a ezt kéri.
- Kötelezettségvállalás:
 - átalakulás, egyesülés: Az átalakulással létrejövő szervezet az átalakult szövetkezet általános jogutódja, tehát a szövetkezet korábbi kötelezettségei terhelik. pl. korábbi pályázatban vállalt fenntartás, vevői, szállítói megrendelések, stb. A kilépő tagok, a tagság megszűnésekor kifizetett járandóság erejéig öt évig felelnek a jogelődnek tartozásaiért.
 - megszűnés: A megszűnést a szövetkezet kezdeményezi, végelszámolással fog megszűnni. Alapesetben a szövetkezet a tartozásaiért saját vagyonával felel, a fennmaradó vagyont, a vagyoni hozzájárulásuk arányában kell felosztani.
- Érvényes pályázati támogatást hogyan módosítja az átalakulás? Több tagszervezetet érint, hogy már nyertes, vagy beadott pályázata van, 2-3 év a pályázati időszak és további 3-5 év a fenntartás. A kérdést továbbítottuk a pályázat kezelői felé, sajnos a mai napig nem kaptunk érdemi választ. Szövetségünk véleménye szerint szerződés módosítást szükséges kezdeményezni, akár a jogi forma, akár a szervezet neve változik. FONTOS! csak akkor van esély a módosítás elfogadására, ha az új szervezeti forma megfelel a pályázat kiírása szerint meghatározott pályázói körnek. pl. Társadalmi vállalkozások ösztönzése pályázatban a pályázói kör - egyesület, alapítvány, nonprofit Kft, szociális szövetkezet- akkor csak nonprofit Kft-vé alakulhat a szövetkezet.
- Mi történik azzal a szövetkezettel, aki nem tud bevonni önkormányzatot, vagy karitatív szervezetet? A törvény hatálybalépésekor már bejegyzett szövetkezeteknek 2018.01.01-ig kell megfelelni az új feltételeknek. Amennyiben ezt nem teszi meg az adott határidőig, és sem átalakulást, sem megszűnést nem kezdeményez ez időpontig, a cégbíróság felszólítja a törvényes működés helyreállítására. Ha ezt követően sem intézkedik a szövetkezet, elindíthatja a felszámolást. A fentiek alapján több pontban is bizonytalanság tapasztalható, ezért szövetségünk kezdeményez egy országos konferenciát, ahol szakértőket kérdezzük meg a jogszabályváltozás hatásairól, helyes alkalmazásáról, a megoldási javaslatokról. Szeretnénk a rendezvényen a várható pályázatokról is információt adni, illetve a megvalósítást alatt lévő pályázatokkal (FÓKUSZ, Társadalmi vállalkozások ösztönzése) kapcsolatos gyakorlati segítséget nyújtani.

Üdvözlettel: Lechner Istvánné
elnök